

ΛΑΤΙΝΙΚΑ Β΄ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΔΕΙΓΜΑΤΙΚΟ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

ΘΕΜΑ:
LECTIO XII

Δανάη Γεωργιάδου, Σύμβουλος Λατινικών, Β.Δ.
Μ.Α. στην Κλασική Φιλολογία

Υπεύθυνος ΕΜΕ: Πέτρος Πέτρου

ΜΑΘΗΜΑ ΧΙΙ (Lectio duodecima)
Ο ΥΠΑΤΟΣ ΑΙΜΙΛΙΟΣ ΠΑΥΛΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΣΚΥΛΑΚΙ
ΤΗΣ ΚΟΡΗΣ ΤΟΥ

Παρακείμενος ενεργητικής φωνής γ' συζυγίας

- ✓ Για την κλίση βλ. ΛΓ σελ. 65: η ίδια με τις άλλες συζυγίες
- ✓ Οριστική ενεργητ. παρακειμ. ρημάτων γ' συζυγίας: σχηματίζεται με 4 διαφορετικούς τρόπους:

(α) Με τον **χρονικό χαρακτήρα -v-**: peto, petī-vi (και peti-i)

(β) Με τον **χρονικό χαρακτήρα -s-** (πρβ. ΑΕ αόρ: ἔλυσ-α): repo (ἔρπω), rep-si· dico, dixi (<dic-si)
 (πρβ. ΑΕ πλέκω, ἔπλεκ-α >ἔπλεξα)

(γ) Με **έκταση του ριζικού φωνήεντος**: lēgo, lēg-i / ago, ēgi / fugio, fūgi

(δ) Με **αναδιπλασιασμό** (πρβ. ΑΕ παρακ: λέ-λυκα): curro, cu-curri / pario, pep̄ri / cado, cecidi¹

α. pet-o	β. dic-o	γ. lēg-o	δ. curr-o
petīv-i	dix-i	lēg-i	cucurr-i
petiv-isti	dix-isti	lēg-isti	cucurr-isti
petīv-it	dix-it	lēg-it	cucurr-it
petiv-imus	dix-imus	lēg-imus	cucurr-imus
petiv-istis	dix-istis	lēg-istis	cucurr-istis
petiv-ērunt	dix-ērunt	lēg-ērunt	cucurr-erunt

Δευτερεύουσες προτάσεις στο κείμενο

- Χρονικές: εισάγονται με χρονικούς συνδέσμους: ut
 Βλ. επίσης ubi και postquam στο μάθημα ΧΙ
- Αναφορικές: εισάγονται με αναφορική αντωνυμία: qui, quae, quod

Επίορημα

Λατινικά	Αρχ. Ελληνικά	Νέα Ελληνικά	Προσδιορισμός
domi	οἶκοι	(εἶμαι) στο σπίτι / στην πατρίδα	ἐν τόπῳ στάσις (στάση)
domum	οἶκαδε	(πηγαίνω) προς το σπίτι / την πατρίδα	εἰς τόπον κίνησις (κατεύθυνση)
domo	οἶκοθεν	(έρχομαι) από το σπίτι / την πατρίδα	ἀπὸ τόπου κίνησις (απομάκρυνση)

¹ Στα σύνθετα, όμως, ο αναδιπλασιασμός συνήθως εξαφανίζεται: cado, ce-cidi· αλλά accido, accidi.

Λεξιλόγιο

consul, consŭlis, αρ.3: ύπατος / iterum (επίρρ.): για δεύτερη φορά / bellum -i, ουδ.2: πόλεμος / cum (πρόθ.) + αφ.: με, μαζί με / rex, regis, αρ.3: βασιλιάς / gero, gessi, gestum, gerere, γ': κάνω, διεξάγω / obtingit (ob + tango, tetigi, tactum, tangere: άπτομαι), -tigit, -tingere (απρόσ. + δοτ. προσ. + απαρ.), γ': μου λαχάινει (ο κλήρος) / domus -us, θ.4: σπίτι (δέμω >δόμος) / vesper, vesp̄eri, αρ.2: εσπέρα / ad vesperum: το βραδάκι / redeo, -ii, -itum, -ire (red + eo), δ': επιστρέφω / filiola -ae, θ.1 (υποκορ. του filia -ae: κόρη): κορούλα / is, ea, id (αντ. δεικτ. επαναλ.): αυτός / qui, quae, quod (αντ. αναφ.): ο οποίος / tum (επίρρ.): τότε / admodum (επίρρ.): πάρα πολύ / parvulus -a -um (υποκορ. του parvus -a -um: μικρός): μικρούλης (παῦρος) / complexus -us, αρ.4: αγκαλιά / ad (πρόθ.) + αιτ.: κατεύθυνση / pater, patris, αρ.3: πατήρ / curro, cucurri, cursum, currere, γ': τρέχω / osculum -i, ουδ.2: φιλί / do, dēdi, datum, dāre, α': δίδωμι / sed (σύνδ. αντιθ.): αλλά / animadverto (+ απαρ.) (animus + ad + verto, γ': στρέφω), -verti, -versum, -vertēre, γ': παρατηρώ / tristiculus -a -um (υποκορ. του tristis -is -e: θλιμμένος): λίγο θλιμμένος / quis, quid? (αντ. ερωτημ.): ποιος; (βλ. ΛΓ §61) / inquam (ελλειπτ. ρήμα): λέγω (παρενθετικά μόνο) / meus -a -um (αντ. κτητ.): δικός μου / cur? (επίρρ. ερωτημ.): γιατί; / accidit (ad + cado, cecidi, casum, cadere: πέφτω), accidit, accidere (+ δοτ. προσ.), γ': συμβαίνει / respondeo, -spondi, -sponsum, -spondere, β': απαντώ, αποκρίνομαι / ille, illa, illud (αντ. δεικτ.): εκείνος / pereo (per + eo), -ii, -itum, -ire, δ': χάνομαι, πεθαίνω / enim (σύνδ. αιτιολ.): γιατί / catellus -i, αρ.2: σκυλάκι / nomen, nomīnis, ουδ.3: όνομα / puella -ae, θ.1: κόρη / multum (επίρρ.): πολύ / amo, amavi, amatum, amare, α': αγαπώ / dico, dixi, dictum, dicere, γ': λέγω / omen, omīnis, ουδ.3: οωνός / accipio (ad + capio, cēpi, captum, capere), -cēpi, -ceptum, -cipere, γ': (υπο)δέχομαι / sic (επίρρ.): έτσι / ex (πρόθ.) + αφαιρ.: από / fortuitus -a -um: τυχαίος / dictum -i, ουδ.2: λόγος / spes, spei, θ.5: ελπίδα / praeclarus -a -um: πολύ λαμπρός, περίλαμπρος / triumphus -i, αρ.2: θρίαμβος / animus -i, αρ.2: ψυχή / praesumo (prae + sumo), -sumpsi, -sumptum, -sumere, γ': προ-γεύομαι

Ενδεικτικές δραστηριότητες(για την τάξη ή / και το σπίτι)

1. Να γράψετε τη μετάφραση του κειμένου.
2. Να μάθετε τους αρχικούς χρόνους των ρημάτων της γ' συζυγίας του κειμένου.
3. Να βρείτε τα ρήματα της γ' συζυγίας από τα κείμενα των μαθημάτων ΙΧ-ΧΙ, να γράψετε τους αρχικούς τους χρόνους και να τους μάθετε.
4. Να κλίνετε στην οριστική παρακειμένου τα ρήματα: dico, curro
5. Να τοποθετήσετε τους ρηματικούς τύπους στον πίνακα και να τους μεταφέρετε στους άλλους τρεις χρόνους που γνωρίζετε.

	ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ	ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ	ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ	ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ
obtingit				
eramus				

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

amabatis				
dedisti				
animadverti				
erant				
accidit				
respondes				
praesumitis				
dixerunt				

6. Να μεταφέρετε όλους τους ρηματικούς τύπους της προηγούμενης άσκησης στον αντίθετο αριθμό.

obtigit		erant	
eramus		accidit	
amabatis		respondes	
dedisti		praesumitis	
animadverti		dixerunt	

7. Δίνονται οι εξής αντωνυμίες από το κείμενο: *eius, mea, quid, tibi, mi, illa, eo, quem*
- να κάνετε πλήρη γραμματική αναγνώριση των τύπων
 - να κλίνετε τους τύπους στο γένος στο οποίο βρίσκονται και στους δύο αριθμούς.
 - να μεταφέρετε τους τύπους στην ίδια πτώση και αριθμό στα άλλα δύο γένη

	ΑΡΣΕΝΙΚΟ	ΘΗΛΥΚΟ	ΟΥΔΕΤΕΡΟ
eius			
mea			
quid			
tibi			
mi			
illa			
eo			
quem			

8. Να μεταφέρετε τα πιο κάτω ουσιαστικά και επίθετα του κειμένου στον αντίθετο αριθμό.

consuli		tristis	
bellum		catellus	
rege		nomine	
parvula		puella	
patris		omen	
filiae		fortuito	
tristiculam		triumphi	

9. Να διορθώσετε τα λάθη της πιο κάτω πρότασης και να εξηγήσετε γιατί το κάνετε.

Ut pater eam esse tristicula animadvertit, filiam osculum dedit.

10. Να σκεφτείτε και να γράψετε, για καθεμιά από τις λέξεις του κειμένου, αν υπάρχουν λέξεις:

- ομόρριζες με αυτήν στα Αρχαία Ελληνικά και/ή
- παράγωγες από αυτήν σε νεότερες – νεολατινικές γλώσσες (Αγγλικά, Γαλλικά, Ιταλικά κτλ).

11. α) Σε ποιο σημαντικό ιστορικό γεγονός αναφέρεται το κείμενο και ποια ήταν η έκβασή του;
β) Με ποιο τρόπο η μαντική και η οιωνοσκοπία επηρέαζαν τη ζωή των ανθρώπων τη ρωμαϊκή εποχή; Να αντλήσετε πληροφορίες από το κείμενο.